

Saksansvarlig: Marianne Synnes
Saksbehandler: Roar Tobro

NOTAT

Til: Styret
Fra: Rektor

**Om: Årsrapport og årsregnskap for 2015, fra Høgskolen Ålesund til
Kunnskapsdepartementet**

Tilråding:

1. Styret vedtar styrets beretning for 2015.
2. Styret vedtar årsregnskapet for 2015.
3. Styret er tilfreds med beskrivelsen av årets resultater og tar Årsrapport 2015-2016 til etterretning.
4. Rektor gis fullmakt til å gjøre eventuelle endringer i tråd med behandlingen i styret, samt å gjøre redaksjonelle endringer som ikke har vesentlig konsekvenser for betydningen av innholdet.

Formål med saken

Styret skal hvert år avgi årsregnskap med redegjørelse for resultatene av virksomheten, jf. Universitets- og høyskoleloven §9-2 femte ledd. Formålet med saken er å foreta en gjennomgang av de viktigste resultatene for 2015 og vedta styrets beretning og årsregnskapet.

Innhold i saken

Finansdepartementet har fastsatt felles standarder for årsrapport og årsregnskap i statlige virksomheter. Årsrapporten har følgende struktur:

- Styrets beretning
- Introduksjon til virksomheten og hovedtall
- Årets aktiviteter og resultater
- Styring og kontroll i virksomheten
- Vurdering av fremtidsutsikter
- Årsregnskap

Saksfremlegget inneholder Styrets beretning og lederkommentarene i årsregnskapet. Disse to dokumentene skal signeres av styret. Selve årsrapporten med årsregnskapet følger som vedlegg. Kapitlet om fremtidsutsikter (planer for 2016) i rapporten henviser til NTNUs rapport.

Vedlegg: [Forslag til årsrapport \(inkl. årsregnskap\) for 2015 for Høgskolen i Ålesund](#)

Styret beretning

Høgskolestyret gjennomførte i 2015 9 styremøter, behandlet 82 saker og 40 orienteringssaker. Styrearbeidet i 2015 var i stor grad preget av beslutninger og forberedelser av fusjonen med NTNU. Høgskolestyret vedtok i møte 19. januar 2015 at en sammenslåing med andre ville gjøre HiÅ bedre i stand til å møte framtidige krav til kvalitet, effektivitet og robusthet. Styret mente videre at en fusjon med NTNU ville gi best forutsetninger og utløse størst muligheter på lang sikt, og rangerte enstemmig dette som sitt foretrukne alternativ. Med vedtaket som styret for NTNU gjorde den 27. januar ble også dette resultatet. Sammenslåingen av NTNU, Høgskolen i Gjøvik, Høgskolen i Sør-Trøndelag og Høgskolen i Ålesund fusjonen ble stadfestet i Kongelig resolusjon den 19. juni.

Arbeidet med å planlegge og forberede gjennomføringen av fusjonen har vært gjort med stor innsats fra både studenter og ansatte, og mulighetene som fusjonen representerer blir møtt med positive forventninger fra våre samarbeidspartnere i arbeids- og næringslivet. Det har vært lagt stor vekt på å sikre god informasjon, involvering og medvirkning i fusjonsprosessen både lokalt ved HiÅ og i fellesskap mellom de fire fusjonspartnerne. Arbeidet med å forberede fusjonen har blitt gjennomført med stor entusiasme og mye engasjement, og uten at dette har gått på bekostning av den ordinære undervisnings- og forskningsaktiviteten ved HiÅ.

Styret konstaterer at HiÅ har hatt en god resultatutvikling både innen utdanning og forskning også i 2015, og at veksten som har vært de senere årene fortsetter. Antallet førsteprioritetssøkere økte med 14,9% til studieåret 2015/2016, og vi hadde 2,6 førsteprioritetssøkere pr. studieplass. Det totale antallet søkere har økt med 63% de siste fem årene. Veksten i studiepoengproduksjonen var i 2015 på 2,5%, mens antallet ferdige kandidater økte med 14%.

Det er ikke gjort endringer i selve studieprogramporteføljen i 2015. Som følge av tidligere vedtak skjer det fortsatt en opptrapping av antallet studieplasser på enkelte ingeniør- og teknologiutdanninger, og antallet registrerte studenter økte til 2455 (5,6%). Denne veksten vil fortsette også kommende studieår.

Høgskolen i Ålesund har over år jobbet med å øke gjennomføringen av studier på normert tid. Mange tiltak er iverksatt, men viser seg dessverre ikke igjen i forbedrede resultater. Tvert imot ser vi en prosentvis nedgang i antall studenter som gjennomfører studiet på normert tid i 2015 sammenlignet med 2014. Dette kan til en viss grad tilskrives at det i 2014 var en større andel studenter på videreutdanninger og kortere studier med tradisjonelt høy gjennomføringsprosent, som for eksempel helsesøsterutdanning og kreftsykepleie, som over år har hatt svært god gjennomføring på normert tid. Gjennomføring på mastergradsstudier, ligger fremdeles høyere enn gjennomføring på bachelorgradsstudier (67 % versus 57 %). Men vi ser en positiv utvikling på ingeniørstudiene samlet sett, med en oppgang fra 37% gjennomføring på normert tid i 2014, til 56 % i 2015. Gjennomføringen på sykepleierutdanningen er derimot bekymringsfull, med en ytterligere nedgang i 2015 til 48%. Bachelorstudier med høyest gjennomføring på normert tid er bachelor i nautikk (79 %), bioingeniør (67 %), og Ingeniørutdanning i Produkt- og systemdesign (67%).

Det arbeides kontinuerlig med å forbedre kvaliteten i utdanningene, forankret i rutiner og prosedyrer i Kvalitetshåndboka som ble revidert høsten 2014. Studiebarometeret 2015 viser i gjennomsnitt forbedring, men det er samtidig stor spredning i resultatene mellom studieprogrammer. Studentene er gjennomgående godt tilfredse med relevansen av eget studium, at studiet er faglig utfordrende m.m. Plassmangel og lite oppdaterte undervisningslokaler trekker resultatene ned. Dette vil bli forbedret fra høsten 2017.

Satsingen på e-læring ble trappet kraftig opp i 2015. E-læring er viktig både for å øke studiekvaliteten, og utvikle mer fleksible utdanninger. Det er etablert et eget e-læringscenter, og en serie pilotprosjekter innenfor ulike fagområder er under gjennomføring. Den første digitale eksamen

ble avvirket i 2015 med svært gode erfaringer. Satsingen på e-læring vil fortsette i 2016 i tett samspill med tilsvarende satsinger ellers i NTNU. Økt formell pedagogisk kompetanse blant vitenskapelig ansatte er også et svært viktig tiltak som etter planen skulle ytterligere trappes opp i 2015, men pga manglende kapasitet hos kursleverandør, ble dette utsatt til høsten 2016.

Høgskolestyret vedtok høsten 2015 å inngå leieavtale i neste byggetrinn for Norsk Maritimt Kompetansesenter (NMK 2). Lokalene vil stå ferdig ved studiestart 2017. NTNU i Ålesund vil her etablere «*Arena for maritime operasjoner*», som vil samle all nautisk utdanning, trening, forskning og innovasjon innen maritime operasjoner i ett miljø. Senteret vil være nært samlokalisert med ledende teknologibedrifter og forskningsmiljøer knyttet til den maritime og marine klyngen. Flyttingen vil samtidig frigjøre arealer til undervisning, grupperom mv. på andre fagområder. Tilsvarende overtok Statsbygg på vegne av HiÅ den 01.12.2015 Kunnskapsparken. Begge disse prosjektene er avgjørende for å legge grunnlaget for framtidig utvikling av NTNU sin aktivitet i Ålesund.

Som partner i MARKOM2020-samarbeidet deltok HiÅ i søknad som ble sendt til NOKUT høsten 2015 om å etablere en felles Ph.d.-utdanning innen nautiske operasjoner, med Universitetet i Tromsø, Høgskolen i Sørøst-Norge og Høgskolen i Stord/Haugesund som partnere. Forskerutdanningen er viktig for å bygge kompetanse i ett fagfelt der Norge har stor næringsaktivitet og hvor mulighetene for internasjonalt nærings- og forskningssamarbeid vil være betydelige. HiÅ hadde ved årsskiftet 16 bevilgningsfinansierte stipendiater. I tillegg kommer prosjektfinansierte stipendiater. Alle stipendiater som har startet opp etter 2012 ligger i rute i forhold til å gjennomføre på normert tid. Styret er opptatt av å løfte både FOU-kompetansen og –kapasiteten, og forventer at fusjonen med NTNU vil bidra til dette.

Publiseringsaktiviteten fortsatte å stige i 2015, og HiÅ forbedret sin posisjon i forhold til andre høgskoler. HiÅ ble i 2014 tildelt status som Senter for fremragende innovasjon (SFI) innen avanserte maritime operasjoner – SFI Move. Konsortiet er sammensatt med partnere fra akademia, forskningsinstitusjoner og en rekke maritime bedrifter. Senteret ble startet opp i 2015, og har stor aktivitet. I tillegg er det samme fagmiljøet deltager i 2 andre SFI prosjekter som ble startet opp samme år. Dette, sammen med høy aktivitet også på andre forskningsområder, gjør at BOA-aktiviteten fortsatte å vokse også i 2015. Totale inntekter fra BOA-aktivitet viser en oppgang på 17% sammenlignet med 2014.

Det ble høsten 2015 gjennomført en reorganisering av Møreforskning AS. Møreforskning Ålesund AS ble etablert som nytt datterselskap under Møreforskning AS, med HiÅ som 49% eier. Møreforskning Ålesund AS overtok i sin helhet Møreforskning sine marine virksomheter som er lokalisert i Ålesund. Omorganiseringen vil styrke den samlede kompetansen og forskningskapasiteten ved NTNU i Ålesund, og er viktig for å møte de kunnskapsbehovene som omstillingene av arbeids- og næringslivet representerer, og de potensialene som ligger i havrommet.

Fallet i oljepris og redusert aktivitet gjør at næringslivet står foran store omstillingsutfordringer. Det må forventes en aktivitetsnedgang og vridning av til nye typer kompetansebehov i 2016 som følge av krisen som nå preger de maritime næringene. Til gjengjeld er etterspørselen etter EVU- og kurstilbud fra de marine næringene i vekst.

Organisasjonen viser god budsjett disiplin og kostnadskontroll og årsregnskapet viser et resultat på 6,3 mill. Hovedforklaringen er høyere BOA-inntekter enn budsjettet, og lavere kostnader som følge av endret periodisering av husleiekostnader. Dette gjør at Høgskolens avsetninger økte i 2015, men dette vurderes som nødvendig for å kunne gjennomføre de investeringene som NTNU i Ålesund står foran i 2016 og 2017 for å forbedre laboratorier, utstyr, infrastruktur og læringsmiljø. HiÅ hadde en samlet bemanning pr. 01.10.2015 på 239 årsverk. Andelen faglig ansatte med førstekompetanse er 44 % (+2%). Dette er viktig for å bygge mer solide fagmiljøer som grunnlag for å styrke kvaliteten både i utdanning og forskning. Studentmiljøet er i god utvikling.

Oppsummert konstaterer styret at Høgskolen i Ålesund kan vise til god resultatutvikling for de fleste virksomhetsmål og styringsparametre i 2015. Dette gjelder både innenfor utdanning, forskning og eksternt rettet virksomhet.

Styret mener årsrapporten gir en rettvise oversikt over utviklingen, resultatet og stillingen til Høgskolen i Ålesund ved utgangen av 2015. Når det gjelder vurdering av framtidsutsikter og overordnede prioriteringer for 2016 vises det til styrets beretning i årsrapport 2015-2016 for NTNU.

Styrets kommentar til årsregnskapet 2015

Høgskolens formål

Høgskolen i Ålesund var fram til 31.12.2015 en selvstendig statlig høgskole, med formål å drive høyere utdanning, forskning, utvikling og formidling, og ved dette bidra til innovasjon og verdiskaping. Fra 01.01.2016 er virksomheten fusjonert inn i NTNU.

Regnskapsprinsipp og revisjon

Regnskapet pr 31.12.2015 er utarbeidet i samsvar med gjeldende prinsipper gitt i Statlige Regnskapsstandarder (SRS) og presentert i samsvar med regnskapsmalen for universitet og høgskoler. Høgskolen har klassifisert sin prosjektportefølje i tråd med retningslinjene i rundskriv F-13-07 "Reglement om statlige universiteter og høgskolers forpliktende samarbeid og erverv av aksjer". Bidragsaktivitet er avregnet som ikke inntektsført bevilgning og kursaktivitet (etter- og videreutdanning) inngår i det ordinære driftsbudsjettet.

Revisor er Riksrevisjonen.

Egenerklæring om styring og kontroll

Vi bekrefter på vegne av Styret at Høgskolen overholder lover og regler, og at Høgskolen har forsvarlige systemer for internkontroll. Det har vært foretatt jevnlig risikovurderinger på de områder som er vesentlige for Høgskolen.

Vesentlige endringer i resultat- og balanseposter

For å tilpasse regnskapsføringen til NTNU sine regnskapsprinsipper, har Høgskolen foretatt en del endringer i resultat- og balanseposter i 2015. Varige driftsmidler er omklassifisert og er nå i tråd med NTNU sine klassifiseringer og levetider. Det har også blitt foretatt mindre endringer i klassifiseringen av BOA-prosjektene.

Resultat/resultatbudsjett

Høgskolen har de senere årene gjennomført ulike tiltak med mål å redusere avsetninger. Ulike bygningsmessige tiltak og investeringer er gjennomført i 2014 og 2015 med dette som mål. Resultatet viser at avsetningene ble redusert med 15,9 millioner kroner pr. 31.12.2014. Planene om å redusere avsetningene med ytterligere 20 millioner kroner i 2015 gjennom investeringer i laboratoriestyr og bygningsmessige tiltak er forskjøvet noe, bl.a. på bakgrunn av den planlagte flyttingen av de maritime utdanningene.

Avvik på inntekter fra bevilgninger pr. 31.12.2015 skyldes utsatt inntekt fra investeringer, samt forsinket videreformidling av inntekter fra UD i prosjektet HERD-maritime. Høgskolen har hatt høyere BOA-aktivitet enn budsjettet, bl.a. som følge av forsert avslutning av prosjekter i porteføljen i forbindelse med fusjon. Aktiviteten i høgskolens SFI har hatt en omsetning på 3,7 millioner kroner, og er nå i full gang. Etter merknad fra Riksrevisjonen er periodiseringen i av husleiekostnader

endret, noe som gir vesentlige avvik mellom budsjett og regnskap. Sentrale utdrag av Resultat – Budsjettoppfølgingsrapporten pr. 31.12.2015 ser slik ut:

	Budsjett	Regnskap	Avvik
Inntekter fra bevilgninger	250 024	252 678	(2 654)
Tilskudd og overføringer fra andre	29 964	36 592	(6 628)
Andre inntekter	19 597	21 206	(1 609)
Sum inntekter	299 585	310 476	(10 891)
Lønn og sosiale kostnader	197 623	194 693	2 930
Driftskostnader	113 773	109 449	4 324
Sum kostnader	311 396	304 142	7 254
Ordinært resultat	(11 811)	6 334	(18 145)
Resultat av finansposter	(2)	22	(24)
Avregning bevilgningsfinansiert aktivitet	(11 813)	6 356	(18 169)
Resultat oppdrag	-	514	(514)

Avsatt andel av tilskudd til bevilgningsfinansiert virksomhet

Høgskolen i Ålesund har pr. 31.12.2015 økt avsetningen på bevilgningsfinansiert virksomhet med 5,8 millioner kroner, jf. tabellen nedenfor:

	31.12.2015	31.12.2014	Endring
Avsatte midler	50 697	37 410	13 287
Sum Kunnskapsdepartementet	50 697	37 410	13 287
Utsatt virksomhet NFR	-	166	(166)
Utsatt virksomhet andre departementer	-	7 280	(7 280)
Sum utsatt virksomhet	-	7 445	(7 445)
Sum	50 697	44 855	5 842
Overført fra virksomhetskapitalen	-	-	-
Resultatført endring av avsatt andel av tilskudd til bidrags- og bevilgningsfinansiert aktivitet	50 697	44 855	5 841

Tabellen viser at det har vært en økning i avsatte midler fra KD med 13,3 millioner kroner. Dette skyldes i hovedsak endret periodisering av husleiekostnader mellom 2014 og 2015 på 8,8 millioner kroner, og avsetninger til fremtidig satsing på nytt simulatorsenter i NMK II. Forvaltningen av det UD-finansierte prosjektet HERD-maritime er nå ferdigstilt. Prosjektet har redusert avsetningene med 7,3 millioner kroner i 2015.

Investeringer

Høgskolen har i 2015 gjennomført investeringer i utstyr for 11,6 millioner kroner. Her utgjør laboratoriestyr og bygningsmessige tilpasninger 7,4 millioner kroner og 4,2 millioner kroner gjelder IT- og kontorutstyr. Et nytt visualiseringslaboratorium er ferdigstilt i 2015.

Engangsbevilgning på 1,5 millioner kroner i 2014 øremerket laboratoriestyr tekniske fag, er benyttet i en helhetlig og tverrfaglig satsing på ingeniør- og teknologifag.

Høgskolen har øvrige bygningsmessige tiltak på til sammen 9 millioner kroner under prosjektering og gjennomføring. Dette omfatter bygging av nytt kaldt-lager, tiltak for arealeffektivisering og tiltak tilknyttet universell utforming. Enkelte av tiltakene ble igangsatt i 2014.

Trender og utvikling i inntekter og sentrale kostnader

Samlet sett har totalt antall søkere til Høgskolen i Ålesund økt med 63% de siste 5 årene, og antall førsteprioritetssøkere har økt tilsvarende (62%). Det er sannsynlig at denne positive utviklingen vil

fortsette, også etter fusjonen med NTNU. Til studieåret 2015/2016 hadde vi 2,6 førsteprioritetssøkere pr. studieplass, noe som er helt på høyde med flere av universitetene.

Det forventes vekst i bevilgningene som følge av forbedret gjennomstrømning og økt studiepoeng- og kandidatproduksjon. Virksomheten er i vekst og trenger mer plass. Statsbygg overtok den 01.12.2015 Kunnskapsparken. Høgskolen leier bygget i sin helhet av Statsbygg, og fremleier videre ca 2/3 av lokalene. Høgskolen i Ålesund er nå inne i en prosess med arealeffektivisering, både i hovedbygget og i Kunnskapsparken. Dette vil kreve betydelige ressurser til planlegging, ombygginger og møbler/utstyr. Høgskolestyret har vedtatt ny lokalisering og videreutvikling av vårt maritime simulatorsenter, da kapasiteten i dagens simulatormiljø er sprengt, i tillegg til utfordringer med HMS-forhold. Oppgradering av simulatorsenteret er igangsatt, og vil bli gjennomført gradvis frem mot flytting i 2017. Dette er en kostnadskrevenende prosess. Høgskolen har stort fokus på effektiv økonomistyring for å sikre handlingsrom til nødvendige investeringer og at driften til enhver tid tilpasses gjeldende budsjetttrammer.

Høgskolen i Ålesund fusjonerte med NTNU, HiG og HiST fra 01.01.2016. Forberedelsene av fusjonen og tilhørende tilpasning til nye systemer og rutiner har vært meget arbeids- og ressurskrevende i 2015, og dette har gjort at enkelte andre utviklingsprosjekter har blitt utsatt, noe som forklarer at de avsatte midlene ikke er nedbygd slik som planlagt.

Styret bekrefter at regnskapet er utarbeidet i samsvar med gjeldende regnskapsstandarder og at opplysningene i regnskapet gir et rettviseende bilde av Høgskolens aktivitet samt de institusjoner/selskaper Høgskolen har eierskap i som helhet.